

Inskrift:

... **ut** ... **letu** · **raisa** · **mer** ... **f** ... **pur** · **sin** ·

... *letu ræisa mæ[rki]* ... [*fæ*]ður *sinn*.

»... läto resa märke ... sin fader.»

Till läsningen: 1 **u** är tydligt. Av 2 **t** saknas toppen och h. bst. Av 3 **l** finnes endast bst i behåll. Mellan 2 **t** och 3 **l** har funnits plats för en runa, sannolikt **r**. 4 **e** har en djup, bred prick. Detsamma gäller om 13 **e**. Av 15 **f** finnas endast bst, men dessa äro tydliga. Mellan 15 **f** och 16 **p** finnes plats för 2 eller 3 runor. 15 **f** har sålunda sannolikt varit sista runan i ett namn (i ack.), **ulf**, **olaf** e. d. Huruvida de förstörda runorna efter 15 **f** ha varit **fa** eller **bro**-, kan icke avgöras. Det förra förefaller sannolikast. Den stora avflagringen, som gått fram över båda runslingorna, begränsas i den nedre slingan åt vänster av en rak kant, som möjligen kan ha varit hst i en runa. Denna måste i så fall ha varit **f**. För ett **bro** (eller **bru**) räcker utrymmet icke till. Bst i 16 **p** sitter mycket lågt och liknar en svagt böjd **n**-bistav. Ovanför den kan ingen huggning spåras.

Bureus (Fa 6): ... **ut** ... **itu** · **raisa** mer ... **f** ... **pur** · **sin** ·. — Rhezelius (Fa 6): ... **ut** ... **latu** · **raisa** · mer ... **fa** · **ur** · **sin** ·. — Aschaneus (F b 18): ... **ut** ... **letu** · **raisa** · mer ... **fa** · **ur** · **sin** ·. — Hadorph och Leitz (B 348): ... **ut** ... **etu** · **raisa** mer ... **f** ... **pur** · **sin** ·. Det är tydligt, att stenen redan på 1600-talet befann sig i samma skadade tillstånd som nu. De äldre läsningarna ge ingenting utöver vad man ännu kan iakttaga på stenen.

673. Rölunda, Häggeby sn.

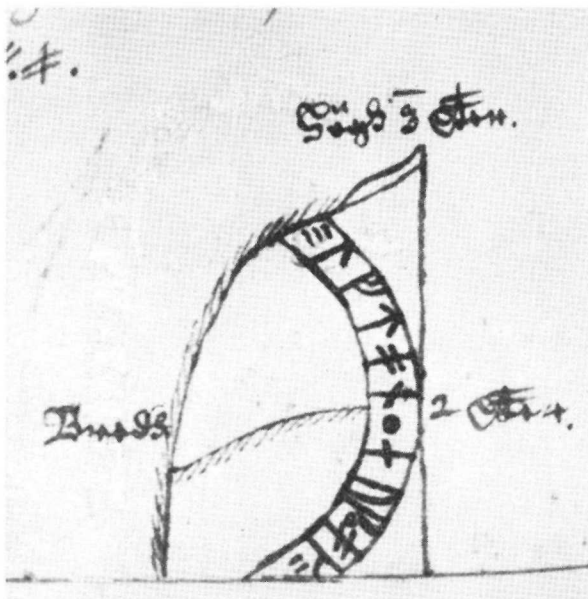

Fig. 99. U 673. Rölunda, Häggeby sn.
Efter teckning av Aschaneus.

Litteratur: J. Bureus, Fa 6 s. 63 n:r 81 b (Bureus' egen uppteckning), s. 180 n:r 79 (Rhezelius), Fa 5 n:r 217; M. Aschaneus, F b 18 s. 250; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 205.

Avbildning: Aschaneus, teckning.

Ett fragment av en runsten fanns på 1600-talet i en av gårdarna vid Rölunda. Det är numera förkommet.

M. Aschaneus, som har lämnat en teckning av stenen, har följande uppgifter (F b 18): »Ähn — vthi Matz Mikelssons gård i rödlunda, vid förstugu dören, ett stycket aff en R. 4. rätt blå steenslag. Stylo puro, tribus tantum verbis nobis lapis relictus.» Bureus: »än ett stykke af enom steen, der bredhe vidh [d. v. s. nära U 672]» (Fa 6), »I andra gården et stycke» (Fa 5). Rhezelius (Fa 6): »I Ander gården i Rödlunda.» Fragmentet har tydligen icke påträffats av Hadorph, då han besökte Rölunda och lät avteckna runstenarna U 670—672. Peringskiöld citerar in-

skriften efter Bureus: »I andra gården hafver Buræus funnit ett litet stycke med desse Runor:
... lfton · auk · osk ...»

Fragmentets höjd var enligt Aschaneus 3 kvarter, dess bredd 2 kvarter.

Inskrift (enligt Aschaneus):

... lfton · auk · ok ...
5 10

... [Ha]lfdan ok ...

»... Halvdan och ...»

Till läsningen: Rhezelius' läsning överensstämmer med Aschaneus'. Bureus har ett **s** mellan 9 o och 10 k, sålunda **osk**.

Om namnet *Halfdan* se E. Wessén, *De nordiska folkstammarna i Beowulf* (1927), s. 46.

674. Skadevi, Häggeby sn.

Pl. 35.

Litteratur: B 345, L 53, D 1: 25. J. Bureus, Fa 6 s. 179 n:r 74 (Rhezelius), Fa 5 n:r 219, Fa 1 s. 52; M. Aschaneus, F b 18 s. 239 f.; Ransakningarna 1667—84 (1667, 1672); J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 203; UFT h. 1 (1871), s. 55, E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 81.

Äldre avbildningar: Aschaneus, teckning; J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 345); Dybeck a. a.; E. Wessén foto 1910.

Runstenen står i åkern 600 m. SSÖ om Skadevi mangårdsbyggnad, 350 m. NV om runstenarna vid Galgbacken (U 676 och 677), 150 m. SV om landsvägen till Skokloster. Ristningsytan vetter åt N. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Sigtuna».

Runstenen var, liksom flertalet av runstenarna i Häggeby socken, känd redan av Bureus och hans samtida. Den stod enligt Rhezelius (Fa 6) »Vti Skadewijks giärde», enligt Bureus (Fa 5) vid »Skadewijk». Aschaneus har följande uppgifter: »Vthi Skadewijks (: och iche skadewij:) gärde, i åkren, rödlätt R. 4. Wacker, släter. war half öfuerholder mäd små åker sten ... nu rensadt. I rågången emellan skadewijk och wijkwlfse. Versus orient.» — I *Ransakningarna* (1667 och 1672) meddelas, att »i andra Wijksiö gärdet» finnas tre runstenar; det är uppenbarligen U 674, 676 och 677 som avses. — Träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* har påskriften: »Wijksiö gamla gärde nu i Skadevi äng vid vintervägen» (B 345: »Vicksjö Gärde», L 53: »Wiksjö gärde in i Skedvi äng»). — Dybeck: »Gården Skadevi finns icke mer. Dess egor äro lagde till Viksjö, hvars ofvan nämnda gärde [se nedan U 676] nu äfven omfattar Skadevi åkermark. Runstenen står nära en stenig höjdsträcka nordvest från Galgbacken.» I *UFT* h. 1 (1871) anges platsen »I Skadevi äng», och den felaktiga uppgiften hos Dybeck rättas: »D. säger, att Skadevi finnes ej mer, utan är förlagdt under Viksjö; detta är misstag, emedan tvärtom Skadevi finnes qvar och Viksjö är förlagdt derunder.» Beskrivningen till Geologiska kartbladet »Sigtuna» (1865): »vid en höjd NV från Galgbacken, en halfliggande.»

Röd, rätt grovkornig granit med pegmatityta. Höjd 1,30 m., bredd 1,07 m. Ytan är slät, knottig av kvartskristaller. Upptill på h. sidan är ett stycke avslaget. Skadan fanns icke på Aschaneus' tid, men väl då Hadorph några årtionden senare granskade stenen. Ristningen är djup och tydlig. Alla runor äro fullt säkra.